

SUOMEN SAIRAANKULJETUSLIITTO SSK RY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISEN UUDISTUSTA JA MAAKUNTIEN PERUSTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

VN/8871/2019

Suomen Sairaankuljetusliitto SSK ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Suomen Sairaankuljetusliitto antaa vapaamuotoisen lausunnon, jossa keskitytään lakiesityksen kohtiin, jotka näemme tärkeimpänä kehittää jatkovalmistelussa.

Yleisesti toteamme, että olemme huolissamme yksityisten yritysten mahdollisuudesta palvella jatkossa kansalaisia. Kustannusten ja palvelun aito vertailu toteutuu vain siten, että palveluntuotannon tarjoajia on useita. Kansalaisilla tulee olla aito mahdollisuus ostaa terveydenhuollon palveluita ja vähentää siten yhteiskunnan kuluja sekä työtaakkaa. Lainsäädännön tulee olla lähtökohtaisesti kokonaisuudessaan sellainen, että yksityiset palveluntuottajat pystyvät tosiasiallisesti olemaan mukana terveydenhuollon palveluntuotannossa.

Alla vastaukset lausuntopyynnön kohtiin 2. sekä 24.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti?

Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, vaan kokonaan oma toimialansa, myös tulevaisuudessa maakunnissa. Ensihoitopalvelut ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon päivystysjärjestelmää. Ensihoidon järjestämisvastuun tulee olla sotemaakunnalla. Ensihoidon palvelutehtäviä sekä ensihoitovalmiutta tulee voida tuottaa myös yksityisten ensihoitopalveluyritysten toimesta. Ensihoitajat ovat terveydenhuollon ammattihenkilöitä, eivät pelastusalan.

Ensihoidon palveluntuotantotavasta päättämisen tulee olla aidosti tulevien sote-maakuntien vastuulla. Ensihoitoa ei tule kirjata lainsäädännöllisesti pelastustoimen tehtäväksi.

Jatkossa pelastustoimen tulee olla vahvasti valtion ohjauksen alla. Paras vaihtoehto olisi, että koko pelastustoimi olisi valtionhallinnon alaisuudessa. Pelastustoimi on verrattavissa poliisiin ja rajavartiolaitokseen. Pelastustoimen siirtäminen valtionhallinnolle helpottaisi kuntien ja tulevien maakuntien toiminnallista ja taloudellista painetta.

Pelastustoimi on murroksessa. Vanhoista varallaolojärjestelmistä pyritään luopumaan. Aikaisemmasta vapaaehtoisesta palvelusta ollaan koko maan alueella siirtymässä kantahenkilöstöön, joten siirtyminen valtion alaisuuteen olisi luonnollinen siirtymä tässä vaiheessa.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ensihoito (12 §)

Järjestämislain 12 § 2 momentin 4) kohdan mukaan sote-maakunta ei saisi hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta terveydenhuoltolain 40 §:ssä tarkoitettua ensihoitopalvelua lukuun ottamatta mainitun lain 40 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdissa tarkoitettua palvelua. Terveydenhuoltolain 40 §: 1 momentin kohta 2) ensihoitovalmiuden ylläpitäminen olisi kielletty yksityisiltä palveluntuottajilta.

Sote-järjestämislain 12 §:n 2. momentin 4) kohtaa tulisi muuttaa niin, että myös yksityiset yritykset pystyisivät olemaan mukana ylläpitämässä ensihoitovalmiutta. Terveydenhuoltolain 40 §:n 1 kohdassa tarkoitettu ensihoidon potilaspalvelutehtävien hoito ja terveydenhuoltolain 40 §:n 2, kohdassa tarkoitettu ensihoitovalmiuden ylläpito liittyvät suoraan toisiinsa. Mikäli järjestämislaki ei näiltä osin muuteta, niin se tulee väistämättä johtamaan eri tulkintoihin eri maakunnissa. Lainsäädännön tulisi olla lähtökohtaisesti niin selvä, että sen tulkintaa ei tarvitsisi heti mittauttaa eri oikeusasteissa.

Mikäli ensihoitovalmiuden ylläpito ei ole mahdollista yksityisiltä yrityksiltä, niin silloin yksityisiä yrityksiä ei ole tuottamassa ensihoitopalvelua. Ensihoitopalvelun sopimuksissa ostetaan ensihoidonvalmiutta, joka olisi jatkossa kiellettyä ja siten ensihoitopalvelu olisi tosiasiallisesti mahdollista hoitaa vain julkisena palveluntuotantona.

Kuluvana vuonna koronaviruksen kriisi on koitellut koko maailmaa. Se on koskettanut vahvasti myös ensihoitopalveluita. Kentällä altistumisia on tullut ensihoitohenkilöstölle ja se on tarkoittanut joidenkin ambulanssien asemapaikkojen sulkemista väliaikaisesti. Mitä useampia palveluntuottajia on, sitä varmempaa palveluntuotanto on myös poikkeus- ja kriisitilanteissa.

Haluamme muistuttaa, että ennen vuoden 2013 terveydenhuoltolain uudistusta suurin osa maamme ensihoitopalveluista tuotettiin yksityisten yritysten voimin. Yksityinen palveluntuotanto on edelleen merkittävässä roolissa ensihoitovalmiuden ylläpitämisessä ja sitä ei tule lainsäädännöllisesti ideologisten syiden vuoksi ajaa alas.